

श्रीहयग्रीवस्तोत्रम्

{॥ श्रीहयग्रीवस्तोत्रम् ॥}

श्रिः

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी ।

वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि ॥

ज्ञानानन्दमयं देवं निर्मलस्फटिकाकृतिम् ।

आधारं सर्वविद्यानां हयग्रीवमुपास्महे ॥ १ ॥

स्वतः सिद्धं शुद्धस्फटिकमणिं भूभृत्प्रतिभटं

सुधासंघीर्षीभिर्द्युतिभिरवदातत्रिभुवनम् ।

अनन्तैस्त्रयान्तैरनुविहित हेमाहलहलं

हताशेषावद्यं हयवदनमीडीमहि महः ॥ २ ॥

समाहारः साम्नां प्रतिपदमृचां धाम यजुषां

लयः प्रत्यूहानां लहरि विततिर्बोधजलधेः ।

कथादर्पम्भुज्यङ्कथककुल कोलाहलभवं

हरत्सुधार्वास्तं हयवदन हेमा हलहलः ॥ ३ ॥

प्राची सन्ध्या काचिदन्तर्निशायाः

प्रज्जादृष्टैरङ्गनश्रीरपूर्वा ।

वङ्गी वेदान् भातु मे वाजिवङ्गा
वागीशाख्या वासुदेवस्य मूर्तिः ॥ ४ ॥

विशुद्ध विज्ञान घन स्वरूपं
विज्ञान विश्रानन बद्धदीप्कम् ।
दयानिधिं देहभूतां शरण्यं
देवम् ह्यग्रीवमहं प्रपद्ये ॥ ५ ॥

अपौरुषेयैरपि वाक्प्रपङ्गेः
अद्यापि ते भूतिमदृष्टपाराम् ।
स्तुवन्नहं मुक्त्वा इति त्रयैव
कारुण्यतो नाथ कटाक्कनीयः ॥ ६ ॥

दाक्कियरम्या गिरिशस्य मूर्तिः
देवी सरोजासन धर्मपत्नी ।
व्यासादयोऽपि व्यपदेश्यावाचः
स्फुरन्ति सर्वे तव शक्तिलेशैः ॥ ७ ॥

मन्दोऽभविष्यन्नियतं विरिण्णो
वाचां निधे वञ्चितभागधेयः ।
दैत्यापनीतान् दययैव भूयोऽपि
अध्यापयिष्यो निगमान् न चेत् त्वम् ॥ ८ ॥

वितर्कडोलां व्यवधुय सत्वे
बृहस्पतिं वर्तयसे यतस्त्वम् ।
तेनैव देव त्रिदशेश्वराणाम्
अस्पृष्ट डोलायित माधिराज्यम् ॥ ९ ॥

अग्नौ समिद्धार्चिषि सप्ततन्त्रोः
आतस्थिवान् मन्त्रमयं शरीरम् ।
अथगुसारैर्हविषां प्रदानैः
आप्यायनं व्योमसदां विधत्से ॥ १० ॥

यग्नूलमीदृक् प्रतिभाति तद्वत्
या मूलमान्नाय महाद्रुमाणाम् ।
तत्रेन जानन्ति विशुद्ध सत्त्वाः
तामङ्गरा मङ्गरमातृकां त्वाम् ॥ ११ ॥

अव्याकृताद् व्याकृतवानसि त्वम्
नामानि रूपाणि च यानि पूर्वम् ।
शंसन्ति तेषां चरमां प्रतिष्ठां
वागीश्वर त्वां त्वद्वपञ्जवाचः ॥ १२ ॥

मुक्तेन्दु निष्यन्द विलोभनीयां
मूर्तिं तवानन्द सुधा प्रसूतिम् ।

विपश्चितश्चेतसि भावयन्ते
बेलामुदारामिव दुष्कसिन्धोः ॥ १७ ॥

मनोगतं पश्याति यः सदा त्वां
मनीषिणां मानस राजहंसम् ।
स्वयम् पुरोभाव विवादभाजः
किंकुर्वते तस्य गिरौ यथार्हम् ॥ १८ ॥

अपि ऋणार्थं कलयन्ति ये त्वाम्
आप्लावयन्तं विशदैर्मयूथैः ।
वाचां प्रवाहैरनिवारितैस्ते
मन्दाकिनीं मन्दयितुं ऋमन्ते ॥ १९ ॥

स्वामिन् भवद्ध्यान सुधाभिषेकात्
बहन्ति धन्याः पुलकानुबन्धम् ।
अलम्बिते क्वापि निरुत्तमूलम्
अङ्गेष्विवानन्दथुं अङ्कुरन्तम् ॥ २० ॥

स्वामिन् प्रतीचा हृदयेन धन्याः
तुद्ध्यन चन्द्रोदय वर्धमानम् ।
अमास्तमानन्द पयोधिमन्त
पयोधिरङ्गां परिवहयन्ति ॥ २१ ॥

सैरानुभावसुदधीन भावाः
समृद्धवीर्यासुदनुग्रहेण ।
विपश्चितो नाथ तरन्ति मायां
वैहारिकीं मोहन पिण्डिकां ते ॥ १८ ॥

प्राङ्निर्मितानां तपसां विपाकाः
प्रत्यग्रनिःश्रेयस सम्पदो मे ।
समेधिषीरंस्तव पादपद्मे
संकल्प चिन्तामणयः प्रणामाः ॥ १९ ॥

विलुप्त मूर्धन्य लिपि क्रमाणाम्
सुरेन्द्र चूडापद लालितानाम् ।
त्वदंघ्रि राजीव रजःकणानाम्
तूयान् प्रसदो मयि नाथ तूयात् ॥ २० ॥

परिस्फुरन्पूर चित्रभानु-
प्रकाश निर्धृत तमोनुषङ्गाम् ।
पदद्वयीं ते परिचिन्महे हस्तः
प्रबोध राजीव विभात सन्ध्याम् ॥ २१ ॥

त्वत्किङ्करालम्करणोचितानां
तूयैव कल्पान्तर पालितानाम् ।

मङ्गुप्रणादं मणिनूपुरं ते

मङ्गुषिकां वेदगिरां प्रतीमः ॥ २२ ॥

सन्तिस्तयामि प्रतिभादशास्थान्

सन्धुक्कयन्तं समय प्रदीपान् ।

विज्ञान कल्लद्रुम पल्लवाभं

व्याख्यान मुद्रा मधुरं करं ते ॥ २३ ॥

चिन्ते करोमि स्फुरिताम्कमालं

सव्येतरं नाथ करं त्वदीयम् ।

ज्ञानामृतोदङ्गनलम्पटानां

लीलाघटी यन्त्रमिवाश्रितानाम् ॥ २४ ॥

प्रबोध सिन्धोररुणैः प्रकाशैः

प्रवाळ सङ्घातमिबोद्धहन्तम् ।

विभावये देव सपुस्तकं ते

वामं करं दम्किणमाश्रितानाम् ॥ २५ ॥

तमांसि भित्वा विशदैर्मयूथैः

सम्प्रीणयन्तं विदुषश्चकोरान् ।

निशामये त्वां नवपुङ्गीके

शरदघने चन्द्रमिव स्फुरन्तम् ॥ २६ ॥

दिशन्तु मे देव सदा त्वदीयाः
दयातरङ्गानुचराः कटाङ्गाः ।
श्रोत्रेषु पुंसाममृतम् ऋरन्तीं
सरस्वतीं संश्रित कामधेनुम् ॥ २७ ॥

विशेषविं पारिषदेषु नाथ
विदग्ध गौष्ठीसमराङ्गणेषु ।
जिगीषतो मे कवितार्किकेन्द्रान्
जिह्वाग्र सिंहासनमभ्युपेयाः ॥ २८ ॥

त्वां चिन्तयन् त्वग्नयतां प्रपन्नः
त्वामुद्गन् शब्दमयेन धाम्ना ।
स्वामिन् समाजेषु समेधिषीय
स्वच्छन्द बादहव बद्धशूरः ॥ २९ ॥

नानाविधानामगतिः कलानां
न चापि तीर्थेषु कृतावतारः ।
ध्रुवं तवानाथपरिग्रहायाः
नवं नवं पात्रमहं दयायाः ॥ ३० ॥

अकम्पनीयान्यपनीति भेदैः
अलङ्कृषीरन् हृदयं मदीयम् ।

शङ्काकळङ्कापगमोज्ज्वलानि

तन्नानि सम्यङ्शु तव प्रसादात् ॥ ७१ ॥

व्याख्या मुद्रां करसरसिजैः पुस्तकम् शङ्खचक्रे

विभ्रक्तिस्फटिकरुचिरे पुण्डरीके निषण्णः ।

अस्नानश्रीरमृतविशदैरंशुभिः प्लावयन् मां

आविर्भूयानघ महिमा मानसे वागधीशः ॥ ७२ ॥

वागर्थ सिद्धिहेतोः

पठत ह्यग्रीवसंस्तुतिं भक्त्या ।

कवितार्किककेसरिणा

वेङ्कटनाथेन विरचितामेताम् ॥ ७३ ॥

॥ इति श्रीह्यग्रीवस्तोत्रं समाप्तम् ॥

कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने ।

श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥

Encoded and proofread by Sundar Rajan RD sundar.rajanrd at gmail.com

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

Last updated त्oday

<http://sanskritdocuments.org>

Hayagriva Stotram Lyrics in Bengali PDF

% File name : hayagrIvastotramDesika.itx

% Location : doc_deities_misc

% Author : Vedanta Desika

% Language : Sanskrit

% Subject : philosophy/hinduism/religion

% Transliterated by : Sundar Rajan RD [sundar.rajandr at gmail.com](mailto:sundar.rajandr@gmail.com)

% Proofread by : Sundar Rajan RD [sundar.rajandr at gmail.com](mailto:sundar.rajandr@gmail.com)

% Latest update : November 23, 2011

% Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

% Site access : <http://sanskritdocuments.org>

%

% This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study

% and research. The file is not to be copied or reposted for promotion of

% any website or individuals or for commercial purpose without permission.

% Please help to maintain respect for volunteer spirit.

%

We acknowledge well-meaning volunteers for Sanskritdocuments.org and other sites to have built the collection of Sanskrit texts.

Please check their sites later for improved versions of the texts.

This file should strictly be kept for personal use.

PDF file is generated [December 15, 2015] at Stotram Website